

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»**

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції



**м. Вінниця
2-3 березня 2023 року**

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього
НАН України» (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Національний університет «Одеська політехніка» (Україна)
Одеський національний економічний університет (Україна)
Поморська вища школа в Старогарді Гданському (Польща)
Університет Догус (Туреччина)
Університет імені Коменського (Словаччина)
Університет Нортумбрія (Англія)
Хмельницький національний університет (Україна)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна)
Шаньдунський університет мистецтв (Китай)
Яський технічний університет імені Георгія Асакі (Румунія)

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ»

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції

**Вінниця
2-3 березня 2023 року**

**Вінниця
ВНТУ
2023**

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia National Technical University
Faculty of Management and Information Security
State Institution “Institute of Regional Studies named after M. I. Dolishny NAS of
Ukraine” (Ukraine)
Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)
Vasul’ Stus Donetsk National University (Ukraine)
State Tax University
Western Ukrainian National University (Ukraine)
Ivano-Frankivsk National Technical University of
Oil and Gas (Ukraine)
Lviv Polytechnic National University (Ukraine)
Odessa National Polytechnic University (Ukraine)
Odessa National Economic University (Ukraine)
Pomeranian Higher School in Starogard Gdański (Poland)
Dogus University (Turkey)
Comenius University in Bratislava (Slovakia)
University of Northumbria (England)
Khmelnysky National University (Ukraine)
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine)
Shandun University of Mistresses (China)
Iasi Technical University named after Georgi Osaki (Romania)

**«MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT
OF FINANCIAL AND INNOVATION-INVESTMENT
PROCESSES IN UKRAINE»**

MATERIALS

of the

VI International Scientific and Practical Conference

Vinnytsia
March 2-3, 2023

Vinnytsia
VNTU
2023

УДК [336+330.341.1](477)

C-89

Видається за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

Редакційна колегія: **І. Ю. Єпіфанова**, доктор економічних наук, професор,
В. В. Джеджула, доктор економічних наук, професор

Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 2-3 березня 2023 року : збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Вінниця: ВНТУ, 2023. – 445 с.

ISBN 978-966-641-925-8 (PDF)

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на VI Міжнародній науково-практичній конференції 2-3 березня 2023 року в м. Вінниця.

УДК [336+330.341.1](477)

Роботи подаються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, яка наведена в роботах, та залишає за собою право не погоджуватися з думками авторів на розглянуті питання.

ISBN 978-966-641-925-8 (PDF)

© Вінницький національний технічний університет,
укладання, оформлення, 2023

UDC [336+330.341.1](477)

Published by the decision of the Academic Council of Vinnytsia National Technical University of the Ministry of Education and Science of Ukraine

Editorial Board: I. Yu. Yepifanova, Doctor of Economics, Professor,
V. V. Dzhedzhula, Doctor of Economics, Professor

Modern trends in the development of financial and innovation-investment processes in Ukraine. Materials of the VI International Scientific and Practical Conference March 2-3, 2023: a collection of scientific papers [Electronic resource], Vinnytsia: VNTU, 2023, 445 p.

ISBN 978-966-641-925-8 (PDF)

The conference materials cover the reports of domestic and foreign scientists, which were considered at the IV International Scientific and Practical Conference on May 2-3, 2023 in Vinnytsia.

UDC [336+330.341.1](477)

The works are submitted in the author's edition. The editorial board is not responsible for the accuracy of the information, provided in the works, and reserves the right to disagree with the views of the authors on these issues.

ISBN 978-966-641-925-8 (PDF)

© Vinnytsia National Technical University, 2023

**ПЕРЕЛІК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ ТА ПІДПРИЄМСТВ,
СПІВРОБІТНИКИ ЯКИХ БРАЛИ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Вінницький національний технічний університет.
2. Asper School of Business, University of Manitoba.
3. Pomeranian University.
4. Болонський університет.
5. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.
6. Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету.
7. ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу» УНУС.
8. ВСП «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»
9. ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України.
10. Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України».
11. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України».
12. Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України».
13. Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України».
14. ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України».
15. Державний податковий університет.
16. Державний торговельно-економічний університет.
17. Державний університет «Житомирська політехніка».
18. Державний університет інфраструктури та технологій.
19. Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара.
20. Донбаська державна машинобудівна академія.
21. Донецький національний університет імені Василя Стуса
22. Економіко-гуманітарний університет, м. Бельсько-Бяла, Польща.
23. Західноукраїнський національний університет.
24. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу.

25. Ізмаїльський державний гуманітарний університет.
26. Інститут економіки промисловості НАН України.
27. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.
28. Київський національний університет технологій та дизайну.
29. Луцький національний технічний університет.
30. Львівський національний університет імені Івана Франка.
31. Міжнародний гуманітарний університет.
32. НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України.
33. Науково-дослідний центр індустриальних проблем розвитку НАНУ.
34. Науково-технічний центр «Автополіпром».
35. Національний авіаційний університет (м. Київ).
36. Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки».
37. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».
38. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
39. Національний університет біоресурсів і природокористування України
40. Національний університет водного господарства та природокористування.
41. Національний університет «Львівська політехніка».
42. Національний університет «Одеська політехніка».
43. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».
44. Національний університет «Чернігівська політехніка».
45. Одеська державна академія будівництва та архітектури.
46. Одеський національний економічний університет.
47. Одеський національний медичний університет.
48. Одеський національний морський університет.
49. Одеський національний університет імені І.І. Мечникова.
50. Одеський торговельно-економічний коледж.
51. Полтавський державний аграрний університет.
52. Приватне підприємство «Композит», м. Одеса.
53. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
54. Рівненський державний гуманітарний університет.

55. Сумський національний аграрний університет.
56. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
57. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя.
58. Ужгородський національний університет.
59. Український державний університет залізничного транспорту.
60. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
61. Університет митної справи та фінансів.
62. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.
63. Харківський національний медичний університет.
64. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
65. Херсонський державний аграрно-економічний університет.
66. Хмельницький національний університет.
67. Центральноукраїнський національний технічний університет.
68. Черкаський державний бізнес-коледж.
69. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.
70. Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Адлер О. О. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЙОМІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІД ЧАС МОДЕЛЮВАННЯ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ	19
Андрєєва О. В. ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ, ЙОГО РОЛЬ ТА ФУНКЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	22
Андрийчук О. В., Небава М. І. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОННОЇ ГАЛУЗІ І СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	25
Андрос С. В., Герасимчук В. Г. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В ПОВОЄННИХ УМОВАХ	28
Бержанір А. Л. ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	31
Бержанір І. А. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	33
Бичкова Н. В., Коцюрубенко Г. М. РОЛЬ ТА ПОТЕНЦІАЛ РЕСУРСІВ НАСЕЛЕННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	35
Бориславський І. О. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ	37
Волохова І. С. ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	40
Гриліцька А. В. ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПАНДЕМІЇ	42
Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Краснікова О. М. КАРТА РИЗИКІВ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ НБУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ	44
Дубовик О. Ю. ПОДАТКОВА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	46
Жибер Т. В. ТЕХНІКА КЕРОВАНОГО ДАНИМИ ПУБЛІЧНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ	49

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Анотація. У статті досліджено напрями підвищення ефективності формування капіталу підприємств в сучасних умовах.

Ключові слова: фінансовий капітал; власний капітал; рентабельність; фінансовий леверидж.

Abstract: The article investigates the directions of improving the efficiency of formation of the capital of enterprises in modern conditions.

Keywords: financial capture; equity; profitability; financial leverage.

У складі стратегічних методів забезпечення фінансової безпеки підприємства важливу роль відіграє управління капіталом та його структурою. Метою стратегічного управління капіталом є задоволення потреб підприємства у придбанні необхідних активів, оптимізація структури капіталу з урахуванням мінімізації його вартості і максимізації ринкової вартості підприємства за допустимого рівня ризику.

До основних завдань стратегічного управління капіталом належать:

- забезпечення відповідності обсягу залученого капіталу обсягу сформованих необоротних і оборотних активів підприємства;
- формування оптимальної структури капіталу з позицій ефективного його функціонування, врахування позитивних характеристик і недоліків власного і запозиченого капіталу;
- мінімізація витрат при формуванні капіталу підприємства;
- ефективне використання капіталу в процесі господарської діяльності підприємства за допомогою максимізації цільового показника фінансової рентабельності за прийнятного рівня фінансового ризику [1].

Фінансову основу діяльності підприємства становить сформований ним власний капітал, який визначає обсяг його чистих активів, а також потенціал залучення позикових коштів. Власний капітал характеризується простотою залучення, високою здатністю генерувати прибуток, а також забезпечує стійкий фінансовий стан підприємства і знижує ризик банкрутства. Разом з тим, слід зазначити обмеженість обсягу власних коштів і високу вартість їх залучення в порівнянні з альтернативними позиковими джерелами формування капіталу.

Багатофункціональність фінансового капіталу дозволяє розглядати його як критерій прийняття оптимальних управлінських рішень, що мають стратегічний характер, основне джерело формування фінансових ресурсів, показник ефективності діяльності, характеристику інвестиційної привабливості та рівня організації системи внутрішнього контролю підприємства.

Методологія дослідження руху фінансового капіталу передбачає такі напрями аналізу:

- оцінки на основі економічного та фінансового підходів;
- динамічний аналіз сукупного капіталу і його складових (основного і оборотного, власного і позикового, а також чистого капіталу), у т.ч. за видами економічної діяльності;
- агреговане структурування капіталу на виробничий, торговельний і фінансовий;
- структурний аналіз основних фінансових агрегатів і пропорцій (в т.ч. оцінки короткострокової і довгострокової структури в галузевому розрізі;
- діагностика параметрів руху капіталу на відповідність «золотому правилу економіки» в короткострокових і середньострокових періодах, в умовах підйому і спаду економіки (фінансової кризи) [2].

Отже, процес оптимізації структури капіталу необхідно здійснювати в такій послідовності:

1. Аналіз складу капіталу в динаміці за декілька періодів (кварталів, років), а також тенденцій

зміни його структури.

2. Оцінка основних чинників, що визначають структуру капіталу. До них належать:

– галузеві особливості господарської та фінансової діяльності;

– стадії життєвого циклу підприємства;

– кон'юнктура товарного і фінансового ринків;

– рівень прибутковості поточної (операційної) діяльності;

– податкове навантаження на підприємство;

– ступінь концентрації акціонерного капіталу (прагнення первинних власників зберегти контрольний пакет акцій) та ін. З урахуванням перерахованих факторів управління структурою капіталу передбачає вирішення таких основних завдань:

– встановлення прийнятних пропорцій використання власного і позикового капіталу;

– забезпечення у разі необхідності припливу додаткового внутрішнього або зовнішнього капіталу.

3. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності (з використанням механізму фінансового левериджу). Розрахунок оптимальної структури капіталу рекомендують проводити на базі багатоваріантного розрахунку [3].

Отже, фінансовий капітал – це цілісна економічна система індивідуальних кругообігів різних сфер господарської діяльності (виробничої та фінансової), об'єднаних з метою посилення впливу на виробництво та отримання стабільного грошового потоку в процесі інвестування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бичкова Н. В. Оптимізація структури капіталу вітчизняних підприємств у контексті підвищення ефективності фінансової діяльності. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. № 1 (48). С. 16–23.

2. Бержанір І. А. Діагностика формування фінансового капіталу суб'єктів господарювання. *Modern economics*. 2021. № 25 (2021). С. 6–11. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-01](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-01).

3. Білоченко А. М. Фінансовий капітал в Україні: особливості формування та перспективи розвитку. *Економіка України*. 2008. № 3. С. 95–98.

Бержанір Інна Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань, e-mail: berzhanir.i@udpu.edu.ua

Berzhanir Inna A., PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Economic security, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, e-mail: berzhanir.i@udpu.edu.ua